

MARKARÅDET

Vår ref
Arkiv: 2014/464

Sekretær
Tone Mejlgaard

Vår dato
11.11.2014

Protokoll

Møte i Markarådet: 11. november 2014, kl. 08.30-10.30.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Statens hus, møterom 525.

Til stede:

Fra Markarådet:

	Navn	Instans
Fungerende leder	Hans-Petter Aas	Oslo og Omland Friluftsråd
	Bente Lier	Skiforeningen
	Ildri Eidem Løvaas	Folloregionen, Oppegård kommune
	Ingerid Janssen Helseth	Interessegruppe for hytteeiere i Marka
	Magne Brekke	Oslo Idrettskrets
	Henning Hoff Wikborg	DNT Oslo og omegn
	Gjermund Andersen	Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA)
	Lisbeth Hammer Krog	Asker/Bærum, Bærum kommune
	Ellen Alfsen	Norges Skogeierforbund
	Kristin Dale Selvig	Representant for velforeningene, Sørbråten vel
	Rolf Hatlinghus	Norskog
	Øivind Sand	Romerike-regionen, Rælingen kommune
	Hjalmar Eide	NJFF – Akershus

Forfall: Guri Melby (Oslo kommune), Stina Mehus (Akershus Bondelag), Karen V. Lykke Syse (DNT Oslo og Omegn), Harald Tyrdal (Oppland, Hadeland, Lunner kommune), Oda Marie Often (Akershus Idrettskrets), Knut Frigaard (Naturvernforbundet i Oslo og Akershus), Knut Bjella (Norges Skogeierforbund) og Tore Faller (representant for velforeningene, Solemskogen vel).

Det stilte ikke varamedlemmer for Guri Melby, Stina Mehus, Harald Tyrdal eller Oda Marie Often.

Marit Vea stilte som representant for Oslo kommune, men er ikke oppnevnt av departementet og hadde kun talerett (ikke stemmerett) i møtet.

Kjell B. Hansen (Buskerud, Ringeriksregionen, Ringerike kommune) har trukket seg som leder og medlem av Markarådet. Varamedlem Rune Kjølstad (Buskerud, Drammensregionen, Røyken kommune) stilte ikke.

Fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus: Are Heden (hele møtet) og Tone Mejlgaard (referent).

Andre: Tom Fremstad (OOF), Robert Gausen (Oslo Idrettskrets), samt to til.

Det var 13 stemmeberettigede til stede på møtet.

Møteleder: Hans-Petter Aas (Fungerende leder).

Sak 33/14 Godkjenning av møteinnkalling

Fungerende leder, Hans-Petter Aas, viste til møteinnkallingen, agendaen for møtet, samt oversendte møtedokumenter. Det ble presisert at oversendt referat fra møtet med statsråden er et internt dokument i Markarådet, da dette ikke er sendt til godkjenning av Klima- og miljødepartementet. Det er mottatt noen merknader til referatet fra representantene i Markarådet som deltok på møtet med statsråden.

Hans-Petter Aas orienterte om at han, som nestleder, leder møtet siden Kjell B. Hansen har trukket seg som leder av Markarådet.

Innlegg/kommentarer:

Ingen.

Arbeidsutvalgets innstilling:

Møteinnkallingen godkjennes.

Vedtak:

Møteinnkallingen godkjennes.

Sak 34/14 Godkjenning av protokoll

I henhold til agendaen for møtet skulle utkast til protokoll fra det ekstraordinære møtet 10. oktober 2014 tas opp til godkjenning. Det ble imidlertid ikke foretatt en formell godkjenning av protokollutkastet. Dette gjøres på neste møte i Markarådet.

Sak 31/14 Markavernprosessen - virkninger av overgangen fra markaloven til naturmangfoldloven

Bakgrunn:

I ekstraordinært møte 10. oktober 2014 fattet Markarådet følgende enstemmig vedtak:

1. *Markarådet ber om et snarlig møte med statsråden i KLD. Utgangspunkt for møtet er å avklare om det er mulig å verne de foreslåtte åtte områdene etter markalovens § 11 på en slik måte at det gis erstatning i tråd med naturmangfoldloven.*
2. *Resultatet fra møtet med statsråden i KLD legges til grunn for Markarådets innspill til de åtte vernesakene og det videre arbeidet med vern.*

Møtet med statsråden ble avholdt 21. oktober 2014. I møtet stilte Markarådets arbeidsutvalg og representantene som fremmet forslag til vedtak i saken, se protokoll fra møtet 10. oktober 2014. Rolf Hatlinghus hadde ikke anledning til å stille, og Knut Bjella deltok på vegne av han.

Markarådets konklusjon fra møtet med statsråden:

Vern etter naturmangfoldloven har et handlingsrom. Klima- og miljødepartementet ønsker å benytte naturmangfoldloven ved vern av områdene, og samtidig ta i bruk dette handlingsrommet. Departementet ser ikke behovet for å endre erstatningsreglene i markaloven.

Etter spørsmål fra fungerende leder, ble det enighet i rådet om å realitetsbehandle saken. Fungerende leder viste til at mottatte forslag til vedtak, se under, skulle være utgangspunktet for Markarådets behandling av saken.

Forslag til vedtak:

I forkant av Markarådets møte ble det fremmet følgende fire forslag til vedtak:

Gjermund Andersen (Naturvernforbundet i Oslo og Akershus) fremmet følgende forslag til vedtak:

1. *Markarådet berømmer miljøvernministeren for å fremme de første 8 friluftsområdene på privat eiendom i Marka for vedtak i statsråd.*
2. *Markarådet anmoder om at behandlingen av de 10 friluftsområdene som er i prosess for vern etter naturmangfoldloven § 37 fullføres så snart som mulig og at det avsettes midler til å utbetale erstatning til skogeierne.*
3. *Markarådet anmoder om at behandlingen av de 6 gjenstående friluftsområdene som kvalifiserer til vern og erstatning etter naturmangfoldloven § 37 igangsettes så snart som mulig.*
4. *Markarådet anmoder om at det for de gjenstående, foreslåtte friluftsområdene som kvalifiserer til vern, blir funnet en erstatningsløsning som bidrar til at områdene kan bli vernet.*
5. *Markarådet har merket seg at Statsråden vil bidra til at forvaltningsreglene for de foreslåtte områdene tilpasses den eksisterende bruken av områdene til friluftsliv og idrett. Markarådet forutsetter at naturvern- og friluftsansjonene og idrettsorganisasjonene gis anledning til medvirkning ved utforming av vernebestemmelsene.*

Se for øvrig vedlagt forslag til vedtak, vedlegg nr. 1.

Stina Mehus (Akershus Bondelag) fremmet følgende forslag til vedtak:

Markarådet tar Klima- og Miljødepartementets holdning til verneprosess i marka til etterretning.

Magne Brekke (Oslo Idrettskrets) fremmet følgende forslag til vedtak:

- 1. Markarådet mener det er feil og uhensiktsmessig å verne de 8 foreslåtte områdene med hjemmel i Naturmangfoldloven da hovedbegrunnelsen for vern primært er å skjerme områdene for skogsdrift. Markaloven og Naturmangfoldloven er lover med ulikt formål og med vesentlig forskjellig restriksjoner på friluftsliv. Vern av natur har åpenbart en egenverdi, men det har også en klar verdi for mennesker – for aktivitet og naturopplevelser gjennom friluftsliv. Naturvernarbeidet er avhengig av en folkelig og politisk forståelse som kan styrkes gjennom friluftsliv der folk får et positivt forhold til naturen, blir glad i den og opptatt av å ta vare på den. Uforståelig utestenging fra naturen vil gi stikk motsatte reaksjoner i befolkningen.*
- 2. Det er knyttet store allmenne friluftslivinteresser til skogområdene som er foreslått vernet. Markarådet ber derfor om at områdene vernes med utgangspunkt i Markaloven, det vil si med formålet naturopplevelse, friluftsliv og idrett. På denne måten sikres at friluftsliv- og idrettsaktiviteter kan drives i verneområdene, samtidig som naturopplevelseskvalitetene bevares.*
- 3. Markarådet forutsetter at friluftsliv-, idretts- og naturvernorganisasjonene gis anledning til medvirkning ved utforming av forskriftene.*

Se for øvrig vedlagt forslag til vedtak, vedlegg nr. 2.

Hans-Petter Aas (AU-medlem) fremmet følgende forslag til vedtak:

Markarådet mener det er uhensiktsmessig å starte en verneprosess med en lov for deretter å anvende en annen lov med et annet formål.

Markarådet aksepterte likevel denne tilnærmingen underveis i prosessen.

Rådet må innrømme at det ikke overskuet de alvorlige negative konsekvenser dette kunne få med forskrifter som på en urimelig måte innskrenker friluftsliv – og idrettsaktiviteter som naturlig hører hjemme i Marka.

Markarådet mener prinsipielt at vern av områder i Marka skal skje etter § 11 i markaloven.

Markarådet viser til svar statsråden ga i møte med rådet 21.10.14 om at vern etter naturmangfoldloven har et handlingsrom og at Klima – og miljødepartementet ønsker å benytte naturmangfoldloven ved vern av de 8 foreslåtte områdene, og samtidig ta i bruk dette handlingsrommet. Det er mulig å ivareta brukerinteressene og samtidig ta vare på det biologiske mangfoldet ved vern etter naturmangfoldloven.

Markarådet har tillit til at KLD utnytter dette handlingsrommet og at de endelige forskriftene etableres med et minst mulig og effektivt byråkrati og ivaretar fullt ut hensynene til de friluftsliv – og idrettsaktiviteter som naturlig hører hjemme i Marka.

Markarådet ber likevel om dialog med KLD vedrørende forskriftene før disse blir endelig fastsatt.

Under disse forutsetninger aksepterer Markarådet at vern av de foreslåtte 8 områdene gjennomføres i inneværende år etter naturmangfoldloven.

Fungerende leder åpnet for en debatt, i hovedsak med utgangspunkt i vedtaksforslagene. Det ble en omfattende dialog, samt fremmet noen konkrete forslag til endringer av de foreslåtte vedtakene.

Gjermund Andersen justerte sitt/NOAs vedtaksforslag i form av å fjerne punkt 3 og 4.

Rolf Hatlinghus foreslo å tilføye følgende setning i fjerde avsnitt i vedtaksforslaget fra Hans-Petter Aas: ”*Markarådet forutsetter at det for de gjenstående, foreslåtte friluftslivsområdene som kvalifiserer til vern, blir lagt til rette for frivillig vern og funnet en erstatningsløsning som bidrar til at områdene kan bli vernet.*” Hatlinghus foreslo videre å endre ”*Markarådet mener prinsipielt at vern av **områder** i Marka skal skje etter § 11 i markaloven*” til ”[..] **friluftsområder** [..]”

Lisbeth Hammer Krog foreslo å flytte fjerde avsnitt i Hans-Petter Aas sitt forslag til starten av vedtaket.

Ildri Eidem Løvaas foreslo å endre siste setning i avsnitt fem i Aas sitt forslag til: ”**Statsråden mener det er mulig** å ivareta brukerinteressene og samtidig ta vare på det biologiske mangfoldet ved vern etter naturmangfoldloven.” Dette så vel som å endre første setning i sjette avsnitt til ”*Markarådet **forutsetter** at KLD utnytter dette handlingsrommet*” og å fjerne ”*likevel*” i siste setning i samme avsnitt.

Etter det ovennevnte innspillet fra Rolf Hatlinghus, foreslo Magne Brekke å tilføye følgende setning i eget forslag til vedtak, pkt. 3: ”*Vi forutsetter at det blir funnet en erstatningsløsning på basis av frivillig vern.*”

Fungerende leder la opp til en prøvevotering mellom de fire foreslåtte vedtakene med de tillegg/endringer som ble gjort i møtet. Resultatet fra prøvevoteringen med subsidiær avstemning ble som følger:

- Forslag til vedtak fra Magne Brekke (Oslo Idrettskrets) med tillegg: 5 stemmer.
- Forslag til vedtak fra Gjermund Andersen (Naturvernforbundet i Oslo og Akershus) med endringer: 1 stemme.
- Forslag til vedtak fra Stina Mehus (Akershus Bondelag): 3 stemmer.
- Forslag til vedtak fra Hans-Petter Aas (AU-medlem) med tillegg/endringer: 7 stemmer.

Etter prøvevoteringen trakk Gjermund Andersen sitt forslag til vedtak.

Det ble enighet i rådet om å ta inn følgende setning, en justert versjon av forslag fra Bente Lier, i slutten av Hans-Petter Aas sitt forslag til vedtak: ”Markarådet forutsetter at dette ikke skaper presedens i det videre arbeidet.”

Avstemning:

Markarådet stemte deretter over de tre nedenfor nevnte vedtakene. Det ble åpnet for en subsidiær avstemning.

Forslag til vedtak fra Stina Mehus (Akershus Bondelag):

Markarådet tar Klima- og Miljødepartementets holdning til verneprosess i marka til etterretning.

Votering: Forslaget fikk 2 stemmer.

Forslag til vedtak fra Magne Brekke (Oslo Idrettskrets) med tillegg i møtet:

1. *Markarådet mener det er feil og uhensiktsmessig å verne de 8 foreslåtte områdene med hjemmel i Naturmangfoldloven da hovedbegrunnelsen for vern primært er å skjerme områdene for skogsdrift. Markaloven og Naturmangfoldloven er lover med ulikt formål og med vesentlig forskjellig restriksjoner på friluftsliv. Vern av natur har åpenbart en egenverdi, men det har også en klar verdi for mennesker – for aktivitet og naturopplevelser gjennom friluftsliv. Naturvernarbeidet er avhengig av en folkelig og politisk forståelse som kan styrkes gjennom friluftsliv der folk får et positivt forhold til naturen, blir glad i den og opptatt av å ta vare på den. Uforståelig utestenging fra naturen vil gi stikk motsatte reaksjoner i befolkningen.*
2. *Det er knyttet store allmenne friluftslivsinteresser til skogområdene som er foreslått vernet. Markarådet ber derfor om at områdene vernes med utgangspunkt i Markaloven, det vil si med formålet naturopplevelse, friluftsliv og idrett. På denne måten sikres at friluftsliv- og idrettsaktiviteter kan drives i verneområdene, samtidig som naturopplevelseskvalitetene bevares.*
3. *Markarådet forutsetter at friluftsliv-, idretts- og naturvernorganisasjonene gis anledning til medvirkning ved utforming av forskriftene. Vi forutsetter at det blir funnet en erstatningsløsning på basis av frivillig vern.*

Votering: Forslaget fikk 5 stemmer.

Forslag til vedtak fra Hans-Petter Aas (AU-medlem) med tillegg/endringer i møtet:

Markarådet mener prinsipielt at vern av friluftsområder i Marka skal skje etter § 11 i markaloven. Markarådet forutsetter at det for de gjenstående, foreslåtte friluftslivsområdene som kvalifiserer til vern, blir lagt til rette for frivillig vern og funnet en erstatningsløsning som bidrar til at områdene kan bli vernet.

Markarådet mener det er uhensiktsmessig å starte en verneprosess med en lov for deretter å anvende en annen lov med et annet formål.

Markarådet aksepterte likevel denne tilnærmingen underveis i prosessen.

Rådet må innrømme at det ikke overskuet de alvorlige negative konsekvenser dette kunne få med forskrifter som på en urimelig måte innskrenker friluftsliv – og idrettsaktiviteter som naturlig hører hjemme i Marka.

Markarådet viser til svar statsråden ga i møte med rådet 21.10.14 om at vern etter naturmangfoldloven har et handlingsrom og at Klima – og miljødepartementet ønsker å benytte naturmangfoldloven ved vern av de 8 foreslåtte områdene, og samtidig ta i bruk dette handlingsrommet. Statsråden mener det er mulig å ivareta brukerinteressene og samtidig ta vare på det biologiske mangfoldet ved vern etter naturmangfoldloven.

Markarådet forventer at KLD utnytter handlingsrommet og at de endelige forskriftene etableres med et minst mulig og effektivt byråkrati og ivaretar fullt ut hensynene til de friluftsliv – og idrettsaktiviteter som naturlig hører hjemme i Marka.

Markarådet ber om dialog med KLD vedrørende forskriftene før disse blir endelig fastsatt.

Under disse forutsetninger aksepterer Markarådet at vern av de foreslåtte 8 områdene gjennomføres i inneværende år etter naturmangfoldloven. Markarådet forutsetter at dette ikke skaper presedens i det videre arbeidet.

Votering: Forslaget fikk 9 stemmer.

Kommentarer/innspill:

Ildri Eidem Løvaas

Magne Brekke

Henning Hoff Wikborg

Rolf Hatlinghus

Hans-Petter Aas

Bente Lier

Gjermund Andersen

Ingerid Jahnsen Helseth

Henning Hoff Wikborg

Kristin Dale Selvig

Magne Brekke

Ellen Alfsen

Lisbeth Hammer Krog

Marit Veia

Ildri Eidem Løvaas

Hans-Petter Aas

Bente Lier

Gjermund Andersen

Øivind Sand

Rolf Hatlinghus

Lisbeth Hammer Krog
Ildri Eidem Løvaas
Bente Lier
Øivind Sand
Magne Brekke
Rolf Hatlinghus
Øivind Sand
Ildri Eidem Løvaas
Lisbeth Hammer Krog

Innspilllisten er ikke uttømmende. Blant annet omfatter ikke listen de mange innspillene som ble fremlagt etter prøvevotingen.

Vedtak:

Markarådet mener prinsipielt at vern av friluftsområder i Marka skal skje etter § 11 i markaloven. Markarådet forutsetter at det for de gjenstående, foreslåtte friluftslivsområdene som kvalifiserer til vern, blir lagt til rette for frivillig vern og funnet en erstatningsløsning som bidrar til at områdene kan bli vernet.

Markarådet mener det er uhensiktsmessig å starte en verneprosess med en lov for deretter å anvende en annen lov med et annet formål.

Markarådet aksepterte likevel denne tilnærmingen underveis i prosessen.

Rådet må innrømme at det ikke overskuet de alvorlige negative konsekvenser dette kunne få med forskrifter som på en urimelig måte innskrenker friluftsliv – og idrettsaktiviteter som naturlig hører hjemme i Marka.

Markarådet viser til svar statsråden ga i møte med rådet 21.10.14 om at vern etter naturmangfoldloven har et handlingsrom og at Klima – og miljødepartementet ønsker å benytte naturmangfoldloven ved vern av de 8 foreslåtte områdene, og samtidig ta i bruk dette handlingsrommet. Statsråden mener det er mulig å ivareta brukerinteressene og samtidig ta vare på det biologiske mangfoldet ved vern etter naturmangfoldloven.

Markarådet forventer at KLD utnytter handlingsrommet og at de endelige forskriftene etableres med et minst mulig og effektivt byråkrati og ivaretar fullt ut hensynene til de friluftsliv – og idrettsaktiviteter som naturlig hører hjemme i Marka.

Markarådet ber om dialog med KLD vedrørende forskriftene før disse blir endelig fastsatt.

Under disse forutsetninger aksepterer Markarådet at vern av de foreslåtte 8 områdene gjennomføres i inneværende år etter naturmangfoldloven. Markarådet forutsetter at dette ikke skaper presedens i det videre arbeidet.

Anmodning om dialog med Klima- og miljødepartementet, jf. vedtaket:

Markarådet anmoder per brev om møte med Klima- og miljødepartementet, og ber om å få informasjon om departementets synspunkt på forskriftene. Sammen med anmodningen om møte, oversendes informasjon om vedtaket, voringen og at det ble foretatt en subsidiær avstemning. For at vurderingene skal fremkomme, vedlegges protokollen i sin helhet.

Protokolltilførsel fra Marit Veia (Oslo kommune):

Oslo kommune ønsker å stemme for NOA sitt forslag, sekundært for Hans-Petter Aas sitt forslag.

35/14 Drøfting av valg av leder og nestleder i Markarådet

Kjell B. Hansen har trukket seg som leder av Markarådet med umiddelbar virkning. Det må følgelig velges ny leder. I Markarådsmøte 24. september 2014 kom det innspill om at leder og nestleder har hatt en funksjonstid på over to år, og at det i henhold til retningslinjene derfor må foretas nytt valg av leder og nestleder. Valg av nestleder ble således også drøftet kort på møtet. Ved valg av leder og nestleder skal ”Retningslinjer for valg av leder og nestleder til Markarådet” følges.

Det ble enighet i rådet om at arbeidsutvalget sender Klima- og miljødepartementet en henvendelse om at Ildri Eidem Løvaas foreslås som lederkandidat. Rådet velger selv sin nestleder.

Innlegg/kommentarer:

Ingen.

Arbeidsutvalgets innstilling:

Ildri Eidem Løvaas foreslås som lederkandidat.

Hans-Petter Aas foreslås som nestleder kandidat.

Vedtaket:

Ildri Eidem Løvaas foreslås som lederkandidat.

Hans-Petter Aas foreslås som nestleder kandidat.

Neste møte i Markarådet

Neste ordinære møte i rådet er 10. desember 2014.

Saker til neste møte:

Valg av leder og nestleder.

Informasjon om hva som skjer videre i verneprosessen.

Møtet slutt ca. kl. 10.30.

Referent:

Tone Mejlgaard
sekretær for Markrådet

Vedlegg:

1. Opprinnelig forslag til vedtak fra Gjermund Andersen (Naturvernforbundet i Oslo og Akershus)
2. Opprinnelig forslag til vedtak fra Magne Brekke (Oslo Idrettskrets)